

Praxisdagen 2022

NÅGRA UTVALDA FALL SOM VI FÖRDJUPAR OCH DISKUTERAR

Formgivningsskydd och upphovsrätt

Oregistrerad gemenskapsformgivning för del av produkt – vad gäller?

Katarina Strömholm
Strömholm Advokatbyrå

EU-domstolens dom i mål C-123/20: Ferrari SpA vs Mansory Design & Holding AB (28 oktober 2021)

Oregistrerad gemenskapsformgivning avseende del av bil

- Tvist mellan Ferrari och Mansory Design & Holding GmbH – företag som säljer reservdelar och s.k. stylingpaket.
- En av Ferraris toppmodeller – FXX K – som tillverkats i mycket liten skala får endast användas på tävlingsbanor. Modellen presenterades för första gången för allmänheten i ett pressmeddelande i december 2014. Pressmeddelandet innehöll två bilder – en bild på bilen från sidan och en bild på bilen framifrån:

- Ferrari anser sig – efter offentliggörande av hela bilen (sammansatt produkt?) - åtnjuta skydd för: (i) V-formad motorhuv, (ii) särskild formgivning av spoiler, som oregistrerad gemenskapsformgivning.
- Två domstolsinstanser i Tyskland har slagit fast att en förutsättning för skydd som oregistrerad gemenskapsformgivning av delar i sammansatt produkt är att formgivningen av varje del har offentliggjorts individuellt.

**Forts. EU-domstolens dom i mål C-123/20:
Ferrari SpA vs Mansory Design & Holding AB (28 oktober 2021)**

- **Frågor till EU-domstolen:**
- Kan offentliggörandet av en helhetsbild av en produkt ge upphov till oregistrerad gemenskapsformgivning avseende enskilda delar av produkten?
- Om ja: vilket rättsligt bedömningskriterium skall tillämpas inom ramen för prövningen av särprägel vid fastställande av helhetsintrycket för en beståndsdel som infogas i en sammansatt produkt, såsom exempelvis en del av en fordonskaross? Får hänsyn tas till huruvida beståndsdelens utseende, ur en kunnig användares perspektiv, inte helt går förlorad i den sammansatta produktens utseende, utan att den uppvisar en viss självständighet och samstämmighet som gör det möjligt att fastställa ett estetiskt helhetsintryck som är oberoende av det sammanlagda utseendet?

Forts. EU-domstolens dom i mål C-123/20: Ferrari SpA vs Mansory Design & Holding AB (28 oktober 2021)

- Artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning (definitioner):
- **Formgivning:** *en produkts eller produktdels utseende som beror av detaljer som finns på själva produkten och/eller i produktens ornament och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material*
- **Produkt:** *alla industriellt eller hantverksmässigt framställda föremål, inklusive delar som skall hopmonteras till en sammansatt produkt, förpackningar, utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt, dock med undantag av datorprogram*
- **Sammansatt produkt:** *en produkt som består av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas*
- Artikel 11.2: - Tillgängliggörande för allmänheten:
- *"För punkt 1 gäller att en formgivning skall anses ha gjorts tillgänglig för allmänheten inom [unionen] om den har offentliggjorts, förevisats, använts i yrkesmässig verksamhet eller blivit känd på annat sätt, så att dessa omständigheter rimligen kunde ha blivit kända vid normal yrkesmässig verksamhet i kretsar inom den berörda sektorn inom [unionen]. Formgivningen skall emellertid inte anses ha gjorts tillgänglig för allmänheten endast på grund av att den visats för annan efter en uttalad eller tyst överenskommelse om konfidentialitet."*

Forts. EU-domstolens dom i mål C-123/20: Ferrari SpA vs Mansory Design & Holding AB (28 oktober 2021)

- ECJ slår fast att utseendet är av avgörande betydelse för en formgivning inom ramen för regelsystemet i förordning nr (EG) 6/2002.
- ECJ slår även fast att införandet av skyddsformen oregistrerad gemenskapsformgivning syftat till att främja innovation och skydda formgivningar som används eller ingår i produkter med kort kommersiell livslängd – ett snabbt och effektivt skydd utan belastningar i form av registreringsformaliteter mm.
- En oregistrerad gemenskapsformgivning skall skyddas från den dag den för första gången gjordes tillgänglig för allmänheten inom unionen. Detta kriterium kan anses uppfyllt när avbildningar av formgivningen distribuerats till näringsidkare verksamma inom relevant sektor.
- Kraven på nyhet och särprägel är desamma för produkter och produktdelar (artikel 4.1).
- Kraven på nyhet och särprägel med avseende på del i sammansatt produkt (artikel 4.2):
- *”En formgivning av eller som ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt skall endast betraktas som ny och särpräglad i den mån a) beståndsdelen, när den har infogats i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av denna, och b) sådana synliga detaljer i beståndsdelen i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.”*

**Forts. EU-domstolens dom i mål C-123/20:
Ferrari SpA vs Mansory Design & Holding AB (28 oktober 2021)**

- **Med hänvisning till generaladvokatens förslag till avgörande:**
- För att tillgängliggörandet för allmänheten av en sammansatt produkt skall anses medföra att formgivningen för en del av denna produkt har gjorts tillgänglig krävs att delens utseende tydligt kan identifieras i samband med detta offentliggörande. Om så inte är fallet kan den berörda produktdelen inte rimligen ha blivit känd i de berörda kretsarna i enlighet med artikel 11.2 i förordningen (jmf upphovsrättsligt skydd, Levola Hengelo, C-310/17).
- **Rättssäkerhet:** Potentiella konkurrenter har behov av att få tydliga och precisa uppgifter om tredje mans rättigheter – såväl registrerade som oregistrerade rättigheter.
- **MEN** krav på formgivare att de måste tillgängliggöra varje enskild del av deras produkter för att erhålla skydd genom oregistrerad gemenskapsformgivning skulle strida mot målen med enkelhet och skyndsamhet för produkter med kort kommersiell livslängd (liknande resonemang förs i EU-domstolens dom i C-345/13, Karen Millen-målet, av den 19 juni 2014).

Forts. EU-domstolens dom i mål C-123/20: Ferrari SpA vs Mansory Design & Holding AB (28 oktober 2021)

- **SVAR på fråga 1:**
- **Ja, tillgängliggörandet för allmänheten av bilder av en produkt, såsom offentliggörande av fotografier av en bil, medför att en formgivning för en del av denna produkt eller för en beståndsdel i en sammansatt produkt har gjorts tillgänglig för allmänheten under förutsättning att utseendet av denna del eller beståndsdel tydligt kan identifieras i samband med detta offentliggörande.**
- **Artikel 11.2 skall tolkas så att den inte ålägger upphovsmännen någon skyldighet att särskilt (individuellt) tillgängliggöra varje enskild del av deras produkter som de önskar skall skyddas såsom oregistrerade gemenskapsformgivningar.**

-
- **SVAR på fråga 2:**
 - **För att det skall kunna prövas huruvida detta utseende uppfyller kravet på särprägel i artikel 6.1 i förordningen är det nödvändigt att den ifrågavarande delen eller beståndsdelen utgör ett synligt delområde på produkten eller den sammansatta produkten, som är avgränsat av linjer, konturer, färger, former eller en särskild ytstruktur.**
 - **Detta förutsätter att utseendet på produktdelen eller beståndsdelen i den sammansatta produkten på egen hand kan skapa ett helhetsintryck och inte helt smälter samman med den sammansatta produkten.**

Förbrukningsvarors skyddsbärhet

bitr. jurist Linnea Harnesk
Westerberg och Partners

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

- Miele hade designskydd för sina dammsugarpåsar och erhöll skydd 2008.
- 2019 valde Green Label att ansöka om ogiltighet.

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

- Green Label menade på att dammsugarpåsarna var att anse som reservdel i enlighet med artikel 4(2) i CDR.
- Green Label menade att dammsugarpåsarna inte var synliga vid normalt bruk – ej skyddsbara

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning avses med

a) formgivning: en produkts eller en produktdels utseende som beror av detaljer som finns på själva produkten och/eller i produktens ornament och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material,

b) produkt: alla industriellt eller hantverksmässigt framställda föremål, inklusive delar som skall hopmonteras till en sammansatt produkt, förpackningar, utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt, dock med undantag av datorprogram,

c) sammansatt produkt: en produkt som består av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas.

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

Artikel 4

Skyddskrav

1. En formgivning skall skyddas som en gemenskapsformgivning i den mån den är ny och särpräglad.

2. En formgivning av eller som ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt skall endast betraktas som ny och särpräglad i den mån

a) beståndsdelen, när den har infogats i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av denna, och

b) sådana synliga detaljer i beståndsdelen i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.

3. Med "normal användning" enligt punkt 2 a avses slutanvändarens användning, dock inte underhåll, service och reparationsarbeten.

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label

Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

ID biföll Green Labels talan och
förklarade designregistreringen
ogiltig.

Menade på att
dammsugarpåsar snarast föll
under artikel 4(3) CDR.

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

Artikel 4

Skyddskrav

1. En formgivning skall skyddas som en gemenskapsformgivning i den mån den är ny och särpräglad.
2. En formgivning av eller som ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt skall endast betraktas som ny och särpräglad i den mån
 - a) beståndsdelen, när den har infogats i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av denna, och
 - b) sådana synliga detaljer i beståndsdelen i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.
3. Med "normal användning" enligt punkt 2 a avses slutanvändarens användning, dock inte underhåll, service och reparationsarbeten.

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

I BoA argumenterade Miele för att dammsugarpåsar skulle falla utanför artikel 4(2) med motiveringen att de inte är stadigvarande utan byts ut som en normal del av användningen och att förekomsten av dammsugarpåslösa dammsugare på marknaden skulle visa på att det mer var att se som en accessoar.

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

BoA höll med och förklarade designregistreringen åter giltig.

Motivering

- Finns som Locarno-klassificering
- Inte för stadigvarande bruk
- Förbrukningsvara
- För en diskussion om förbrukningsprodukter i stort

Förbrukningsvarors skyddsbarhet

Miele Computer Cie KG v Green Label Manufacturing Europe Limited R 299/2021-3

Slutkommentar och analys

**Tribunalen - fråga om bevisvärdering,
fördelning av bevisbörda samt parternas
likställdhet i processen**

**Liselott Enström
Barker Brettell Sweden AB**

Tribunalen mål nr T-823/19 av den 20 oktober 2021
JMS Sports sp. Z o.o. vs EUIPO (intervenient Inter-Vion s.a.)

JMS ansökte om registrering av gemenskapsformgivning avseende ”spiralformad hårsnodd” i juni 2010.

I oktober 2017 ingav intervenienten Inter-Vion en ansökan om ogiltighet till EUIPO och man hävdade att formgivningen inte var ny och saknade särprägel. Till stöd för sin talan ingavs bland annat skärmdumpar från Internet utvisande äldre formgivningar.

sökt formgivning

äldre formgivningar

Forts. T-823/19

Både annulleringsenheten och tredje överklagandenämnden vid EUIPO ogiltigförklarade den omtvistade formgivningen med motiveringen att den inte var ny.

Annulleringsenheten ansåg att det var visat att de äldre formgivningarna hade gjorts tillgängliga och att JMS formgivning inte uppfyllde kravet på nyhet.

Överklagandenämnden fann i detta avseende också att JMS inte vid något tillfälle under det administrativa förfarandet anfört några argument för att visa några skillnader mellan sin egen formgivning och de båda äldre formgivningarna.

INTER-VION

Forts. T-823/19

JMS överklagar till Tribunalen som först gör en bedömning av huruvida vissa bilagor till överklagandet ska avvisas eller ej.

EUIPO och Inter-Vion anser att vissa bilagor utgör bevis som inte lagts fram under det administrativa förfarandet utan först vid Tribunalen. JMS hade möjlighet att lägga fram denna bevisning tidigare under förfarandet. JMS kontrar med att säga att bilagorna i fråga inte är bevismaterial utan endast stöd för att öka förståelsen av JMS argument.

Tribunalen klargör att syftet med ett överklagande är att få till stånd en prövning av lagenligheten av överklagandenämndens beslut. Tribunalens uppgift är alltså INTE att pröva de faktiska omständigheterna på nytt mot bakgrund av bevisning som för första gången åberopats vid Tribunalen. Bilagorna i fråga ska alltså avvisas.

Forts. T-823/19

Tribunalen går sedan igenom samtliga tre grunder som åberopats av JMS:

1. JMS har ifrågasatt bevisvärdet av de bevis som intervenienten lagt fram för att styrka tidigare offentliggörande.
2. JMS har hävdats åsidosättande av regeln om fördelning av bevisbördan.
3. JMS har hävdats åsidosättande av principen om parternas likställdhet i processen.

Grund nr 1 - offentliggörande och bevisvärde (Art.5.1 och 7.1 i förordning nr 6/2002)

JMS gör gällande att de skärmdumpar från Internet som åberopats till stöd för att äldre formgivningar gjorts tillgängliga kan ifrågasättas eftersom det är lätt att manipulera inlägg på Internet och ändra datum etc.

Tribunalen slår fast att endast påståendet att det rent teoretiskt går att manipulera innehåll eller datum för en webbplats inte är ett tillräckligt skäl för att ifrågasätta trovärdigheten av bevis som består av skärmdumpar. Klaganden måste åberopa omständigheter som på ett konkret och objektivt sätt tyder på en faktisk manipulation.

Forts. T-823/19

Grund nr 2 – fördelning av bevisbördan (Art 63.1 i förordning nr 6/2002)

JMS gör gällande att överklagandenämnden har åsidosatt regeln om fördelning av bevisbördan genom att den erkände skärmdumpar som bevis och krävde att JMS skulle vederlägga bevisvärdet av dessa. JMS påstår att EUIPO på detta sätt överförde bevisbördan från Inter-Vion till JMS på ett rättsstridigt sätt. JMS anser att överklagandenämnden ställt oöverstigliga krav på dem att vederlägga bevisning som lagts fram av Inter-Vion och på detta sätt ålagt JMS en tyngre bevisbörda än intervenienten.

Tribunalen avvisar grund nr 2 och gör klart att regeln om fördelning av bevisbörda inte har åsidosatts. Intervenienten har lagt fram bevis och klaganden har fått möjlighet att konkret bevisa brist på trovärdighet hos den bevisning som framförts (skärmdumpar), vilket inte har gjorts. Tribunalen säger också att om JMS arguments godtogs, skulle det stå innehavare till en formgivning fritt att förneka varje korrekt dokumenterad form av tillgängliggörande på Internet enbart på grundval av allmänna och abstrakta påståenden om att webbplatser i teorin kan manipuleras.

T-823/19

Grund nr 3 – parternas likställdhet i processen

JMS gör gällande att överklagandenämnden har orsakat en obalans mellan parterna, eftersom den ålagt JMS en tyngre bevisbörda än vad som gällde för Inter-Vion. JMS påstår att när överklagandenämnden fann bevisningen från intervenienten trovärdig, ålades JMS en i praktiken omöjlig skyldighet att konkret visa att innehållet i skärmdumparna hade manipulerats.

Tribunalen avvisar även grund nr 3 och tydliggör att principen om parternas likställdhet i processen innebär en skyldighet att ge varje part en rimlig möjlighet att lägga fram sin sak och sin bevisning. Klaganden har, enligt Tribunalen, inte ålagts någon skyldighet i fråga om bevisning som var omöjlig att uppfylla.

Överklagandet ogillas i sin helhet.

BREXIT OCH DESIGN 2021

- Vi har sett flera fall där innehavaren av EU-formgivning missat att kлона sin rättighet inom transitperioden i UK. Detta ställer till problem när man vill stoppa intrång eller agera på annat sätt i UK.
- Pga ovan får många designinnehavare förlita sig på det oregistrerade mönsterskyddet, som i UK gäller i 15 år men som endast kan erhållas för tredimensionella formgivningar. Beviskrångel!
- Det kan utläsas ur ett par beslut att domstolar i UK och UKIPO använder EUIPO:s guidelines för vägledning inom mönsterrätten.

Mellanhänders ansvar & inskränkningar

**Karin Cederlund
Sandart & Partners**

Förenade målen C-682/18 och C-683/18
P mot Google och andra och Elsevier mot Cyando
("YouTube-målet")
och

Artikel 17 DSM-direktivet - Skyddat innehåll som används av
onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll

Art. 17 DSM-direktivet - Skyddat innehåll som används av onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll

Sid. 129

”Leverantörer av sådana tjänster ska som utgångspunkt **anses överföra de verk som användarna laddar upp till allmänheten och ska inte kunna åberopa den ansvarsbegränsning som följer av artikel 14.1**”

Art. 17 DSM – 6 b kap. URL

Plattformsoperatörernas skyldigheter i förhållande till rättighetshavarna

- Även PO ska anses **överföra** verk som användare laddat upp.
- Ansvarsfrihet för PO enl. **art. 14.1 e-handelsdir/18 § e-handelslagen gäller inte.**
- **Ansvarsfrihet** för PO om agerat på visst sätt.
 - Efter underrättelse om intrång **tar bort** el. blockerar
 - Försökt få **tillstånd**
 - Försökt säkerställa att **intrång inte sker** avseende verk som informerats om
- PO:s tillstånd ska även omfatta **användarnas överföring** (HR).
- **Informera RH** om användning med tillstånd.

Art. 17 DSM – 6 b kap. URL

PO:s skyldigheter i förhållande till användarna

- Rätt till **information** om åtgärder som vidtagits för att förhindra intrång
- Se till att **laglig användning inte hindras** i påtaglig omfattning
- Inte hindra användning i **citats, kritik, recensioner, parodisyfte** eller som annars är **laglig enl URL**
- Tillhandahålla **klagomålsfunktion** om tillgång till material som laddats upp hindras
- **Skadeståndsskyldighet** pga. överblockering
- **Vitesförläggande** mot överblockering eller bristfällig klagomålshantering
- **Tvingande**

Plattformer som omfattas av art. 17 DSM

Art. 2.6

Onlineleverantör av delningstjänster för innehåll: en leverantör av en av informationssamhällets tjänster som har som **huvudsyfte eller ett av sina huvudsyften att lagra och ge allmänheten tillgång till en stor mängd upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade alster som laddats upp av dess användare, som leverantören ordnar och marknadsför i vinstsyfte.**

Leverantörer av tjänster som onlineencyklopedier utan vinstsyfte, fillagringsplatser för vetenskapligt och pedagogiskt material utan vinstsyfte, plattformar för utveckling och delning av programvara med öppen källkod, tjänster för elektronisk kommunikation i enlighet med vad som avses i direktiv (EU) 2018/1972, näthandelsplatser, molntjänster för företag och andra molntjänster som ger användarna möjlighet att ladda upp innehåll för eget bruk **är inte onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll med avseende på tillämpningen av detta direktiv.**

Plattformer som omfattas av 6 b kap. URL

”Det handlar alltså i praktiken om **de marknadsdominerande tjänsteleverantörerna vars verksamhet typiskt sett är global.**”

52 i § Detta kapitel gäller för sådana informationssamhällets tjänster som har

som ett **huvudsyfte att lagra och ge allmänheten tillgång till en stor mängd verk som laddats upp online av tjänsternas användare**, om

1. tjänsteleverantören ordnar och marknadsför verken i **vinstsyfte**, och
2. tjänsten spelar en viktig roll på innehållsmarknaden genom att **konkurrera** med andra slags onlinetjänster för innehåll.

Plattformarna i YouTube-målet

P 19 "YouTube driver en internetplattform ... på vilken användarna gratis kan ladda upp ... sina egna videofilmer och tillgängliggöra dem för andra internetanvändare."

P 41 "Cyando driver en plattform för fillagring och fildelning ... som går att nå via webbplatserna uploaded.net, uploaded.to och ul.to. Denna plattform erbjuder internetanvändare en kostnadsfri lagringsplats för uppladdning ... av filer, oavsett deras innehåll"

Är Cyando en "onlineleverantör av delningstjänster för innehåll" enl. art. 2.6 och 52 i § URL?

En art. 2.6 operatör

- PO **anses överföra** verk som användarna laddat upp, även om PO **passiv**.
- **Art. 14.1 e-handelsdirektivet inte tillämplig**, även om PO är passiv. **Ansvarsfrihet** om PO även kan visa att han varit **aktiv** på olika sätt genom att ta bort intrångsmateria, ha försökt få tillstånd och försökt förhindra intrång.
- Tillstånd omfattar **användarnas användning**.

Ej en art. 2.6 operatör

- PO anses **inte överföra** verk som användarna laddat upp om PO inte **bidragit** till att ge allmänheten tillgång på sätt som innebär intrång i upphovsrätten.
- Art. 14.1 e-handelsdirektivet **tillämplig** om PO passiv mellanhand och inte bidragit till intrång. Först om PO fått **kännedom** om konkreta intrång krävs aktivitet för ansvarsfrihet (tar bort/blockerar).
- Tillstånd omfattar **inte användarnas användning**.

En art. 2.6 operatör

- Skyldighet att **informera** användare och RH om åtgärder för att begränsa upphovsrättsligt ansvar, tekniska lösningar och om användningen av verk som omfattas av tillstånd.
- Skyldighet att ha effektiva rutiner för att säkerställa att **laglig användning** inte hindras i påtaglig omfattning och informera användare när tillgång till material blockeras.
- Användarna har **rätt att tillgängliggöra verk för citat, kritik, recensioner och i parodisyfte eller som på annat sätt inte medför intrång**. PO ska informera om detta i sina användarvillkor.
- PO ska ha en **procedur för klagomål** och kan bli **skadeståndsskyldig** samt **förelagd att vidta rättelse** om bestämmelserna inte efterlevs.
- Bestämmelserna är **tvingande** och får inte inskränkas i användarvillkoren

Ej en art. 2.6 operatör

PMÖD B 12315-20 C.B & Stiftelsen Beredskapsmuseet ./ . A.F
("Svensk Tiger")

och

Artikel 17.7 2 st. DSM resp. 5.3 d) och k) Infosoc
Inskränkningar för citat och parodier

Inskränkningar art. 17.7 2 st. DSM

”Medlemsstaterna ska säkerställa att alla användare i varje medlemsstat kan förlita sig på följande befintliga undantag eller inskränkningar när de laddar upp och tillgängliggör innehåll som genererats av användare på **onlinetjänster för delning av innehåll**:

- a) **citats, kritik, recensioner,**
- b) **användning i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte.”**

Inskränkningar för citat och parodier Infosoc

Art. 5.3 d) "Citat för användning i t.ex. kritik och recensioner..."

Art. 5.3 k) "Användning i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte."

Art. 5.5 "... får endast tillämpas i vissa särskilda fall som **inte strider mot det normala utnyttjandet** av verket eller annat alster och **inte oskäligt inkräktar på rättsinnehavarnas legitima intressen.**"

Inskränkningar i DSM vs. Infosoc

- "...inte självklart att det utrymme som förevarande direktiv avser att ge användarna **sammanfaller** med det utrymme som ges av de tidigare inskränkningarna i direktivet om upphovsrätten i informationssamhället."
- "I detta fall är det fråga om **obligatoriska** inskränkningar som gäller specifikt och endast i **onlinemiljön**. Det finns **inte heller några ytterligare uttryckliga villkor för deras tillämpning.**" (Ds 2021:20 s 164 f)

Översyn av generella inskränkningar i URL

- Frågorna om ett uttryckligt generellt parodiundantag och eventuella anpassningar av citaträtten till EU-rätten i övrigt bör därför övervägas i samband med den översyn av de svenska inskränkningsbestämmelserna som bör göras.” (Ds 2021:30 s. 165)

Parodiundantaget i svensk rätt

- Inget lagstadgat undantag.
- I rättspraxis har parodier traditionellt ansetts utgöra **nya och självständiga verk enligt 4 § 2 st URL**.
- I senare praxis har skett en **EU-konform tolkning** enligt Infosoc (PMT 1473-18 (NJA 2020 s. 293) Mobilfilmen).
- I Svensk Tiger – ett brottmål - bedömdes dock parodier utgöra **nya och självständiga verk i enlighet med tidigare svensk praxis**.

4 § 2 st. URL eller parodiundantag

- ” ...en bedömning att bestämmelsen i 4 § andra stycket upphovsrättslagen om självständiga verk är tillämplig **inte nödvändigtvis ge samma resultat** som om ett parodiundantag eller annan inskränkingsbestämmelse tillämpas. Bestämmelserna har helt enkelt **olika syfte, konstruktion och utformning.**”
- ”För att ett förfogande ska falla inom ramen för en tillåten **inskränkning** i upphovsrätten krävs att flera kriterier är uppfyllda. En noggrann prövning måste göras mot inskränkingsbestämmelsens **rekvisit och dess syfte.** Dessutom får ett undantag eller en inskränkning endast tillämpas i vissa särskilda fall som inte strider mot det normala utnyttjandet av verket och inte oskäligt inkräktar på rättighetshavarens legitima intressen (det s.k. **trestegstestet**).” (PMÖD i Svensk Tiger s 11)

Tack för att ni lyssnade och tack för oss!